

stater opfordres til at forbyde våbeneksport og til at gøre deres yderste for at afbryde deres økonomiske forbindelser med Syd-Rhodesia, herunder gennemføre en olie-embargo. Resolutionen blev vedtaget med 10 stemmer for. Frankrig afstod.

4. udvalgs beretning: A/6041, Add. 1+2.

Aden.

(Dagsordenens punkt 23).

Generalforsamlingen behandlede spørgsmålet om Aden i tidsrummet 14. oktober til 5. november 1965.

Debatten i 4. udvalg indledtes med et indlæg fra *Yemens* repræsentant, der omtalte Aden som det besatte Syd-Yemen. Udvalget afhørte dernæst en række *petitionærer* med Adens netop afsatte førsteminister, Abdul Mackawee i spidsen. Mackawee kritiserede Storbritanniens stejle holdning og militære aktioner og anmodede om, at en kommission, bestående af FN-embedsmænd og repræsentanter for Den arabiske Liga, skulle overvåge frie valg i Aden. De øvrige *petitionærer* var ligefrem hadske i deres angreb på Storbritannien, og udvalgets arabiske (og kommunistiske) medlemmer spillede gennem velforberedte spørgsmål op til disse følelser, som fik afløb gennem ligeså velforberedte svar. *Petitionerne* krævede ophævelse af undtagelsestilstanden, ophør af de britiske militære aktioner samt en ny forfatning, som bl. a. skulle indeholde et krav om fjernelse af basen og alle militære anlæg samt fastslå, at øerne uden for kysten var omfattet af „det okkuperede Syd-Yemen“. *Petitionerne* udtalte, at nationalisterne håbede på bistand fra FN, og fik de ikke denne, ville de tage sagen i deres egen hånd.

I generaldebatten udtalte den *britiske* repræsentant, at Storbritannien ønskede at knytte de mange stater i protektoraterne til Aden og derved skabe en enkelt, levedygtig, uafhængig stat i Syd-Arabien; Storbritannien ville give området uafhængighed i 1968. Han udtalte videre, at „befrielsesfronten“, der var organiseret og finansieret udefra, førte en voldskampagne, som var beregnet på at ødelægge de betingelser, under hvilke føderationen skulle arbejde sig frem mod fuldstændig uafhængighed. Han for-

klarede, at ministrene var blevet afskediget, fordi de underminerede befolkningens og sikkerhedsstyrkernes moral.

De arabiske landes indlæg var gentagelser af *petitionærernes* krav om løsladelse af alle politiske fanger, ophævelse af undtagelsestilstanden, nedlæggelse af den militære base samt om en forsikring om, at en forenet uafhængig stat ville blive oprettet; således krævede *Irak*, at Storbritannien skulle afgive en erklæring om ikke at ville opretholde basen, med mindre en fri valgt regering ønskede det. *Syrien* udtalte, at Storbritannien med dets sheiker og sultaner kun ønskede at overføre magten fra dets egen højre til dets egen venstre hånd. *Algeriet* fandt, at Storbritanniens erklæring om at ville give området uafhængighed i 1968 var en fælde, beregnet på at splitte befrielsesbevægelsen og svække modstanden mod Storbritanniens politik. *UAR*, der gav en malende beskrivelse af den påståede britiske terrorpolitik, kunne ikke acceptere 1968 som tidspunkt for områdets uafhængighed, idet befolkningen var rede til uafhængighed nu. Den „såkaldte føderale forfatning“ var kun et redskab i den britiske politik.

De afrikanske indlæg var alle gennemgående mere moderate, såvel i ordvalg som i indhold, og enkelte fandt endog, at Adenbasens fremtid burde afgøres gennem forhandling mellem Storbritannien og en fremtidig selvstændig regering i Aden. De radikale afrikanere kritiserede dog skarpt Storbritanniens militære politik samt „olieimperialismen“. Et tilbagevendende tema var en sammenligning mellem Storbritanniens handle måde i Aden og Britisk Guiana på den ene side og Syd-Rhodesia på den anden. De tog skarpt afstand fra Storbritanniens benævnelse af frihedsbevægelsen som en terroristbevægelse; dette udtryk havde Storbritannien konsekvent hæftet på hver eneste frihedsbevægelse i Afrika, men „terroristlederne“ var nu blandt deres landes førende mænd.

De kommunistiske lande angreb især basen og „olieimperialismen“ og rettede voldsomme udfald mod NATO og den støtte, kolonimagterne fik fra de øvrige NATO-lande ved opretholdelsen af baser på deres koloniale territorier.

Fra *dansk* side udtryktes bl. a. beklagelse over, at situationen i Aden var forværret